Sortland kommune
KOMMUNIKASJON OG SERVICE

Dato: 24.01.2024
Saksbehandler: Oddbjørg Birkelid
Direkte telefon:
ArkivsakID: 23/2389
JpostID: 1100042776

NOTAT

HABILITETSVURDERING FS 25.01.2024 PS-SAK 005/24 - HUSVIKA SETTEFISKANLEGG - HØRING OG OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANFORSLAG

BEATE BØ NILSEN

Bakgrunn
Beate Bø Nilsen har i e-post 24.01.2024 bedt om å få vurdert sin habilitet i ovennevnte sak med følgende redegjørelse:

«I kommunestyremøte 24.06.2021 i sak 047/21 Valg av strategisk retning for Vesterålskraft, ble det bl.a., gjort følgende vedtak:
«4. Kommunestyret setter ned et utvalg bestående av ordfører, varaordfører og en fra opposisjon som deltar i dialogen med øvrige eiere i videre prosess».

Undertegnede ble valgt fra opposisjonen til å delta i dette utvalget. Utvalget hadde flere møter hvor det ikke var saksliste eller skrevet referat fra. Saker som ble berørt var bl.a. lån fra Eidsfjord Sjøfarm (Holmøy) i forbindelse med aksjekjøpet i Vesterålkraft.

I kommunestyret 05.05.2022 i sak 048/22 Strategisk valg for Vesterålskraft AS, ble det bl.a. gjort følgende vedtak:
«2. Nedsatt utvalg fra 24.6.2021 gis mandat til å ivareta Sortland kommune interesser frem til eventuell rettslig kjennelse. Mandatet til utvalget er gyldig inntil rettskraftig dom foreligger».

Det ble lagt frem et alternativt forslag fra Høyre og FrP i saken:
«Nytt punkt 2. Det oppnevnes ikke et videre forhandlingsutvalg og selskapet interesser ivaretas gjennom ordfører i Sortland kommune».

Det alternative forslaget ble nedstem og ut fra dette trakk undertegnede seg fra forhandlingsutvalget med øyeblikkelig virkning.

Avtalene mellom Sortland kommune og Vesterålen Energi AS om kjøp av aksjer i Vesterålskraft AS, samt låneavtalen mellom Eidsfjord Sjøfarm AS (Holmøy) og Vesterålen Energi AS ble for første gang gjort kjent for formannskapet og offentligheten, i saksfremlegget til formannskapsmøtet i Sortland kommune den 27. oktober 2023. Det er ingen grunn til å kritisere Holmøy-konsernet i denne eller øvrige saker. Det er heller grunn til å kunne beklage overfor Holmøy at kommunens handlinger, ved å inngå et kortsiktig lån uten tilsynelatende å ha en løsning på hvordan dette skal tilbakebetales, kan ha satt Holmøy som långiver i en ubehagelig situasjon.

Habilitet rundt offentlige personer har vært hovedtema i nasjonale media over en lengre periode. Det handler om tillit til det systemet som folkevalgte og offentlige organer er satt til å forvalte. Per i dag så vet vi ikke verken om noen har vært eller er inhabile fra kommunenes side.

Ut fra overnevnte og at jeg har sittet i oppnevnt forhandlingsutvalg fra 24.06.21 til 05.05.22 som har berørt låneavtalen, ber jeg om at min habilitet blir generelt vurdert i saker som gjelder Holmøy-konsernet.»

Vurdering
Det vises til kommunestyrevedtak 14.12.2023, D-sak 004/23, pkt. 9 i vedtaket, som lyder slik:

«Kommunestyret ber videre om en evaluering av prosessen i Sortland Kommune vedrørende Vesterålskraft AS fra og med vedtak i Kommunestyresak 047-21 og frem til dags dato. Evalueringen skal inneholde vurdering av om de avtaler og disposisjoner som er gjort av Sortland Kommune og Vesterålen Energi AS er gjort innenfor rammer og fullmakter gitt av Kommunestyret. Som en del av denne evalueringen skal det også gjøres en ny vurdering av habilitet i alle saker mellom Sortland Kommune og Holmøy-konsernet fra og med 2021 og frem til dags dato, og videre fremover. Evalueringen skal gjøres eksternt av et advokatfirma som ikke har hatt Sortland Kommune, eller selskap der Sortland Kommune er aksjonær, som oppdragsgiver de siste 5 år. Valg av advokatfirma avgjøres av formannskapet.»

Kommunestyret har vedtatt at det skal gjøres en ekstern habilitetsvurdering på det saksforholdet som Beate Bø Nilsen redegjør for. Av denne grunn, samt at administrasjonen på en dags varsel ikke har anledning til å utarbeide et godt grunnlag og forslag til hva formannskapet skal vedta, framlegges habilitetssaken uten forslag til vedtak.

<u>Grunnlag for vurdering - forvaltningslovens § 6, annet ledd:</u>

> *«Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.»*

<u>Generell veiledning til bestemmelsen:</u>
Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av om den folkevalgte har en slik tilknytning til saken eller partene at tilliten til at hun eller han vil behandle saken på en nøytral måte kan bli svekket. Dersom den folkevalgte har flere former for tilknytning til saken eller partene, må disse vurderes samlet.

Det særegne forholdet må «*være egnet til å svekke tilliten*» til tjenestemannens upartiskhet. Dette betyr at det etter omstendighetene kan foreligge inhabilitet i tilfeller hvor det reelt sett ikke foreligger grunn til å tro at tjenestemannen lar seg påvirke. Tilliten må altså vurderes utenfra. Den folkevalgte kan anses inhabil på grunn av innbyggernes alminnelige forventning til og oppfatning av omstendighetene. At den folkevalgte selv mener at han ikke lar seg påvirke, er derfor ikke avgjørende. Det er tilstrekkelig at omstendighetene i saken er egnet til å svekke tilliten.

Ved vurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen vil innebære en *«særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til*». Dette er imidlertid ikke et vilkår for inhabilitet, men et moment som inngår i den konkrete habilitetsvurderingen.

Behandling i folkevalgte organ
Etter fvl. § 8 annet ledd er det organet selv som skal avgjøre habilitetsspørsmålet, uten at vedkommende medlem deltar.

Forslag til formulering til behandling og hjemmel for vedtak:

BEHANDLING
Beate Bø Nilsen har før møtet bedt om å få vurdert sin habilitet og fratrådte under behandling av habilitetsspørsmålet.

VEDTAK
Med hjemmel i forvaltningsloven § 8 annet ledd, jfr. forvaltningsloven § 6 annet ledd, vedtar formannskapet at Beate Bø Nilsen er ..... i sak 005/24.